

ОПИС програми (проекту, заходу)

Унікальний код реєстрації¹/Реєстраційний номер² _____

1. Мета програми (проекту, заходу)

Метою проекту «Храм Пам'яті: духовне та емоційне відновлення через мистецтво» є збереження сакральної пам'ятки — Храму апостола і євангеліста святого Іоана Богослова — як простору духовної рефлексії, мистецької взаємодії та громадської згуртованості. У контексті війни, коли українське суспільство переживає глибокі втрати, проект спрямований на створення безпечного, естетичного та символічного середовища для вшанування пам'яті загиблих захисників і захисниць України, підтримки постраждалих родин та формування культури пам'яті.

Проект передбачає реставрацію вразливих елементів храму, зокрема цокольної частини фасаду, де розміщено меморіальну композицію, а також проведення меморіальних, мистецьких і освітніх заходів, що сприятимуть емоційному зціленню, міжпоколінньому діалогу та інтеграції досвіду втрати в колективну пам'ять громади.

Таким чином, «Храм Пам'яті» стане точкою єднання, духовної сили та культурного спротиву, де архітектурна спадщина, мистецтво і людська солідарність об'єднуються задля відновлення, гідного вшанування та ствердження української ідентичності.

2. Актуальність програми (проекту, заходу)

У часи війни, коли українське суспільство переживає глибокі втрати, надзвичайно важливо створювати простори, які поєднують пам'ять, духовність і мистецтво — як засоби зцілення, єднання та опору. Саме таким простором є Храм апостола і євангеліста святого Іоана Богослова — сакральна пам'ятка другої половини XIX століття, що стала символом незламності, духовного спротиву та колективної пам'яті громади Харкова.

Проект «Храм Пам'яті: духовне та емоційне відновлення через мистецтво» спрямований на збереження цього унікального місця як живого меморіального простору, де архітектурна спадщина поєднується з мистецькими практиками, громадськими подіями та духовною рефлексією. Храм є точкою єднання громади, місцем молитви, вшанування загиблих захисників і захисниць України, а також осередком внутрішнього зцілення для родин, які втратили близьких.

З початку російської агресії у 2014 році, а особливо після обстрілів 2022 року, будівля храму зазнала значних пошкоджень, зокрема вразливих елементів фасаду, де розміщено меморіальну композицію. За висновками інституту «Укрпроектреставрація», рівень руйнації перевищує 70%, що ставить під загрозу подальше функціонування об'єкта. Відсутність таких місць пригнічує процес проживання горя, посилює ізоляцію та сприяє втраті культурної спадщини.

У межах Стратегії розвитку культури України до 2025 року збереження меморіальних і сакральних об'єктів визначено як елемент національної безпеки. Реалізація цього проекту відповідає ключовим пріоритетам:

- вшанування пам'яті загиблих;
- формування громадянської ідентичності;
- підтримка родин через культурні та мистецькі практики.

Поєднання реставраційних робіт із проведенням меморіальних, мистецьких і освітніх заходів дозволить не лише зберегти архітектурну спадщину, а й створити простір для емоційного відновлення, міжпоколіннього діалогу та культурної згуртованості. Храм Пам'яті стане місцем, де пам'ять перетворюється на джерело сили, а мистецтво — на інструмент зцілення.

3. Цільова аудиторія програми (проекту, заходу)

Цільова аудиторія проекту — мешканці м. Харкова та Харківської області, які потребують збереження культурної ідентичності, духовної підтримки та можливості гідного вшанування пам'яті загиблих захисників і захисниць України.

До основних груп, на які спрямована реалізація проекту, належать:

- **Родини загиблих військовослужбовців** — матері, батьки, дружини, діти, які потребують безпечного і гідного простору для пам'яті, спільної молитви, емоційної підтримки та взаємодопомоги.
- **Діти та підлітки** — як ті, хто втратив близьких, так і ті, хто через освітні та культурні заходи дізнається про героїв і традиції вшанування, формуючи покоління, що пам'ятає.
- **Ветерани та військовослужбовці** — як носії живої пам'яті та учасники меморіальних заходів, що через свою присутність і розповіді допомагають молодшим поколінням усвідомити ціну свободи.
- **Військові капелани та представники духовенства** — які здійснюють душпастирську підтримку, сприяють духовному зціленню та об'єднанню громади навколо цінностей пам'яті, любові та служіння.
- **Митці, культурні діячі та креативні спільноти** — художники, фотографи, музиканти, театralи, куратори, які через мистецькі засоби долучаються до створення та проведення меморіальних і культурних подій, інтегрують мистецтво в процес відновлення та збереження пам'яті.
- **Внутрішньо переміщені особи (ВПО)** — які, опинившись у новій громаді, шукають місця культурного та духовного єднання, що допоможе їм адаптуватися і відчувати підтримку.
- **Мешканці громади** — активні громадяни, волонтери, представники громадянського суспільства, які долучаються до збереження спадщини та підтримки родин загиблих.
- **Молодь та студенти** — як учасники освітніх, мистецьких та волонтерських ініціатив, що допомагають інтегрувати пам'ять у сучасний культурний контекст і формувати нове покоління хранителів історії.
- **Особи з інвалідністю та літні люди** — для яких важлива фізична доступність і безпечність простору, а також можливість брати участь у духовному та культурному житті громади.

Проект має інклюзивний та інтеграційний характер:

- враховує **гендерну рівність**,
- забезпечує **фізичну доступність** для маломобільних груп,
- пропонує **міжпоколіннєвий формат взаємодії** — коли старші передають пам'ять і досвід молодшим, а молодь і діти привносять сучасні форми мистецької репрезентації.

4. Очікувані результати виконання (реалізації) програми (проекту, заходу) (індикатори, показники досягнень)

Короткострокові	• Проведення технічного аудиту стану культової споруди — Храму апостола і євангеліста святого Іоана Богослова. • Реставрація вразливих елементів фасаду, зокрема цокольної частини, де розміщено меморіальну композицію. • Проведення публічного меморіального заходу з елементами мистецької рефлексії. • Залучення щонайменше 100 учасників, включаючи жінок, чоловіків, молодь, духовенство, представників родин загиблих, ВПО та осіб з інвалідністю. • Підвищення безпеки відвідування об'єкта для всіх категорій населення.
Довгострокові	• Створення сталих умов для збереження пам'ятки архітектури та її функціонування як простору пам'яті. • Формування культури відкритої пам'яті, міжпоколіннєвого діалогу та духовного зцілення. • Посилення соціальної згуртованості громади через участь у меморіальних і мистецьких заходах. • Можливість масштабування моделі «Храму Пам'яті» в інші громади Харківщини. • Збереження об'єкта історико-культурної спадщини в умовах війни як жесту культурного спротиву.
Кількісні показники досягнення	• 1 відреставрована культова споруда — Храм апостола і євангеліста святого Іоана Богослова. • 1 публічна меморіальна подія проведена. • 100+ учасників безпосередньо залучено до заходів. • 3 партнерські організації долучено до реалізації проекту.

Якісні показники досягнення	• Позитивні відгуки від родин загиблих та учасників заходів. • Формування простору духовного зцілення, довіри та підтримки. • Сприяння відкритому діалогу про пам'ять, втрату та єдність. • Психоемоційна підтримка родин загиблих через спільну участь у меморіальних і мистецьких подіях. • Розвиток міжгендерної взаємодії, спільної відповідальності та солідарності. • Жінки (матері, дружини загиблих) отримують простір для пам'яті, підтримки й об'єднання. • Чоловіки (батьки, брати, ветерани) долучаються до процесу відновлення, служіння та єднання. • Інтеграція досвіду втрати в колективну пам'ять громади як крок до соціального зцілення.
-----------------------------	--

- Створення безпечного простору для емоційного зцілення родин загиблих, ветеранів, ВПО та інших постраждалих груп.
- Зменшення ізоляції та психологічного навантаження через участь у спільних меморіальних і мистецьких заходах.
- Залучення громади до процесу збереження спадщини як форми громадянської відповідальності.
- Поява нових громадських ініціатив, волонтерських рухів та освітніх програм на основі проекту.

(зазначити очікувані результати (короткострокові/довгострокові), соціальний ефект (зміни) та користь від виконання (реалізації) програми (проекту, заходу); кількісні та якісні показники, які будуть свідчити про успішність програми (проекту, заходу), у тому числі зазначається вплив програми (проекту, заходу) на жінок і чоловіків)

5. Учасники програми (проекту, заходу)

Порядковий номер	Найменування заходу	Кількість учасників, залучених до заходу		
		планові показники		
		усього учасників, з них жінок	усього учасників — осіб з інвалідністю ³ , з них жінок	усього учасників — тимчасово переміщених осіб ⁴ , з них жінок
1	Реставраційні роботи	10 / 4	1 / 0	0 / 0

2	Заходи вшанування пам'яті (виставки, молебні)	70 / 40	8 / 4	15 / 8
3	Презентація результатів, публічні звіти	20 / 12	2 / 1	4 / 2
	Усього	100 / 56	11 / 5	20 / 10

Опис категорій учасників:

Реставраційні роботи:

Залучені спеціалісти з охорони культурної спадщини, технічні працівники, фахівці з роботи з історичними спорудами, зокрема жінки, які працюють у сфері проєктного менеджменту, архітектури, комунікацій.

Події меморіалізації:

У заходах братимуть участь родини загиблих (матері, дружини, діти, батьки), ветерани, побратими, мешканці громади, молодь і студенти, місцеве духовенство, волонтери, представники громадянського суспільства. Події передбачають інклюзивну участь, підтримку представників з інвалідністю, переселенців з гарячих точок України.

Публічні презентації та обговорення:

Окрім звітів, проєкт передбачає відкриті зустрічі, круглі столи, діалоги — простір для спогадів, свідчень, осмислення втрати. Це формує культуру відкритої пам'яті, міжпоколіннєвий зв'язок і психоемоційну підтримку учасників.

Гендерний та соціальний баланс:

Жінки становлять понад 50% учасників меморіальних подій.

Участь ВПО та осіб з інвалідністю забезпечується через адаптацію простору та волонтерську підтримку.

Форми вшанування — міжрелігійні, міжпоколіннєві, інтеграційні.

6. Кількість осіб, яких планується охопити виконанням (реалізацією програми (проєкту, заходу) 100 учасників.

7. План виконання (реалізації) програми (проєкту, заходу)

Етапи реалізації	Завдання	Опис заходів для здійснення етапу	Строк реалізації етапу	Відповідальний виконавець (прізвище, ім'я та посада)
------------------	----------	-----------------------------------	------------------------	--

Підготовчий етап	Збір інформації, узгодження, експертизи	Пошук партнерів, узгодження з церковною громадою, експертиза об'єкта	1–2 місяці	Дворніков Віктор Станіславович, голова ГО
Технічне обстеження та оцінка	Детальний огляд, фотофіксація	Проведення обстеження об'єкта, фотофіксація стану, нагляд за проведенням робіт	2–6 місяць	Лопатько Володимир Миколайович, експерт-реставратор
Закупівля матеріалів	Закупівля	Придбання матеріалів для реставрації згідно з кошторисом	3 місяць	Лапузов Сергій Володимирович, підрядник (ФОП)
Реставраційні роботи	Проведення робіт у храмі	Виконання реставраційних робіт	4 місяць	Лапузов Сергій Володимирович, підрядник (ФОП)
Відео- та фото документація процесу	Фіксація етапів робіт	Відео- та фотозйомка ключових етапів реставрації	3–4 місяць	Ляшенко Мілена Олександрівна, комунікаційний менеджер (ФОП)
Організація та проведення події-вшанування	Виставки, молебні	Організація культурно-духовних заходів у відреставрованому просторі	4–5 місяць	ФОП Голубова Ольга Олександрівна
Підсумки, звіти та документація	Звітність перед донором	Формування звіту про реалізацію проекту	6 місяць	Команда ГО: Дворніков В.С., бухгалтер, комунікаційний менеджер

11. Інформація про рівень кадрового (працівники, волонтери тощо), матеріально-технічного та методичного забезпечення, необхідного для виконання (реалізації) програми (проекту, заходу) (зазначити, які заходи здійснюватимуться інститутом громадянського суспільства)

Громадська організація «Платформа урбаністичного розвитку» має належний рівень кадрового, матеріально-технічного та методичного забезпечення для реалізації проекту.

Кадрове забезпечення:

- Керівник проекту з досвідом управління культурними та соціальними ініціативами.
- Адміністративний менеджер, відповідальний за логістику, документообіг та контроль виконання графіку.
- Залучені фахівці: сертифікований архітектор- реставратор, експерт з технічного обстеження, медіаменеджер.
- Волонтери з числа представників громади, які братимуть участь в організації заходів, інформаційній кампанії та підготовці локацій.

Матеріально-технічне забезпечення:

- Приміщення для координаційних зустрічей та підготовки заходів.
- Власна техніка: ноутбуки, фото- та відео обладнання, засоби комунікації.
- Інструменти для монтажу та реставраційних робіт (власні та орендовані).
- Транспортні засоби для логістики та доставки матеріалів.

Методичне забезпечення:

- Власні напрацювання ГО у сфері збереження культурної спадщини.
- Методики інклюзивного залучення громади, меморіалізації, документування процесу реставрації.
- Підготовлені шаблони звітності, комунікаційні матеріали, сценарії заходів.

Заходи, які здійснюватимуться ГО:

- Координація проекту, управління бюджетом, підготовка звітності.
- Організація меморіального заходу та освітніх активностей.
- Комунікація з громадою та партнерами.
- Забезпечення технічних ресурсів, приміщення, волонтерської підтримки.
- Інформаційна кампанія через медіа та соціальні мережі.

Керівник інституту громадянського суспільства

Віктор Дворніков

(власне ім'я та прізвище)

¹ Унікальний код реєстрації надається автоматично після подання конкурсної пропозиції.

² У разі проведення конкурсу без використання електронної системи проведення конкурсу.

³ Заповнюється у разі потреби.

⁴ Заповнюється у разі потреби.

⁵ Обов'язково додається лист-підтвердження.